

STARPTAUTISKĀ UN NACIONĀLĀ LĪMEŅA, RĪGAS REĢIONA UN RĪGAS RAJONA PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IZVĒRTĒJUMS

IETEIKUMI RĪGAS ATTĪSTĪBAS PLĀNA (2006-2018) IZSTRĀDEI

Joma	Ieteikumi
Poli-centriskums	<ul style="list-style-type: none"> • Stiprināt policentrisku un līdzsvarotāku aglomerāciju reģionu sistēmu, pilsētu grupas (klāsterus) un pilsētu sadarbības saiknes, ciešāk sadarbojoties strukturpolitikai un Transeiropas tīklu politikai, kā arī uzlabojot saites starp starptautiskajiem/nacionālajiem un reģionālajiem/vietējiem transporta tīkliem [4]. • Policentrisks attīstība palīdz samazināt vides problēmas un sociālo spriedzi, kā arī stabilizēt demokrātiskās struktūras [7]. • Rīgas reģiona policentriskas attīstības modelis veidojams, kā vienota sistēma, kur tiek decentralizēta Metropoles iekšējā telpa pastiprinot jau vēsturiski izveidojušos pilsētas apakšcentru attīstību, atjaunojot atsevišķo priekšpilsētu politisko un administratīvo pārvaldi, dinamiski attīstot un specializējot atsevišķās reģiona pilsētas, kā arī esošos rajonu centrus un saglabājot spēcīgāko lauku pašvaldību administratīvos centrus reģionā, kuri šodien ar saviem pakalpojumiem iedzīvotājiem jau darbojas, kā mazpilsētas [8]. • Neskatoties uz reģiona pieņemto policentriskās attīstības modeli, administratīvo struktūru lēmumiem nevajadzētu būt pavēlošiem, aizliedzošiem vai bremzējošiem, drīzāk rekomendējošiem un virzošiem, neizjaucot izveidojušās un darbojošās sistēmas. Priekšroka būtu dodama labprātības un ieinteresētības principiem, nosakot tiesisko kārtību dažādu iespējamo administratīvu un ekonomisku pārkārtojumu un reformu veikšanai [8]. • Ieteicams izvēlēties policentriskas apdzīvotuma sistēmas modeli, kas ļauj visefektīvāk izmantot esošo apdzīvotuma potenciālu, vienlaikus radot drošu pamatu Latvijas sabiedrībai labvēlīgiem dabas vides un ekonomikas, infrastruktūras un apdzīvoto vietu veidošanās procesiem. Šo modeli iemiesojot, īpaša uzmanība jāvelti Rīgai un tās reģionam [15].
Pilsētas iekšējā struktūra	<ul style="list-style-type: none"> • Veicināt visaptverošu pilsētu attīstības stratēģiju, kurā ir ņemta vērā sociālā un funkcionālā daudzveidība, visvairāk – cīņa pret sabiedrības grupu sociālo norobežošanu, kā arī mazāk izmantoto un pamesto saimnieciski atpalikušo teritoriju otrreizēja izmantošana respektīvi rekonstrukcija [4]. • Veicināt pilsētu un aglomerāciju reģionu labāku sasniedzamību, īstenojot atbilstošu izvietojuma un zemes izmantošanas plānošanas politiku, kas stimulē pilsētu funkciju integrāciju un sabiedriskā transporta izmantošanu [4]. • Jautājumu, kā finansēt dzīvojamo namu būvniecību un kā uzturēt un uzlabot dzīvojamo fondu, iespējams risināt, palielinot būvniecības izmantojamās zemes piedāvājumu pilsētu aglomerācijās [7]. • Pāriet no mono uz multi centru struktūru, kas kombinē decentralizāciju ar spēcīgu sabiedriskā transporta sistēmu [11]. • Veicināt pilsētas atjaunošanu un zemes izmantošanu [11]. • Atbalstīt sociālo integrāciju [11]. • Veicināt pilsētu iekšējo struktūru ilgtspējību [11]. • būtiski elementi pilsētu reģionu attīstības nodrošināšanai tiek minēti augsti kvalificēts darbaspēks, līdzīgas specializācijas nozaru teritoriāla apvienošanās (angl. – <i>clustering</i>), privātā un sabiedriskā pētniecība un attīstība, stipri vietējie sadarbības tīkli starp biznesa, pētniecības, attīstības un sabiedriskajām institūcijām, pieeja finanšu tīkliem, tikšanās vietas [11]. • Pasākumi pilsētu centru attīstībai un arhitektoniskās vides kvalitātes uzlabošanai [15]; • Dzīvesvietas (mājokļa) politika: plānošana un zemes izmantošanas politika, dzīvojamo ēku būvniecība, īres jautājumu risināšana [15]; • Transporta un satiksmes attīstība [15]. <p><u>Lai sekmētu līdzsvarotu reģiona apdzīvotuma attīstību un kvalitatīvas, atbilstoši strukturēta urbānās vides veidošanos, nepieciešams attīstīt Rīgas reģiona ilgtspējīgai attīstībai atbilstošu līdzsvarotu apdzīvotuma struktūru (urbāno formu) [17]:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāt reģiona apdzīvojuma strukturālo izmaiņu prognozi, kas balstītos uz Eiropas savienībā definēto urbānās vides attīstības politiku, vietējām Rīgas reģiona īpatnībām un attīstības iespējām, nosakot tajā jauktas nodarbinātības un mājokļa attīstības teritorijas, attīstības koridorus kā saites ar jauktas izmantošanas teritorijām pie tiem, zaļo telpu tīklu starp urbanizētajām teritorijām, utt.; • Atrisināt problēmu par dārzkopības sabiedrību un telšu pilsētiņu, citu sezonas rakstura mājokļu nesankcionētu pārveidi par pastāvīgām dzīves vietām. <p><u>Ievērot ilgtspējīgas attīstības principus un vadlīnijas līdzsvarotas urbānās struktūras plānošanā [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordinēt reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju ar pārnozaru attīstības stratēģijām, nacionāliem un starptautiskajiem attīstības mērķiem; • Paredzēt pašvaldību attīstības plānojumos maksimāli dažādotu (jauktu) zemes izmantošanu, vienlaicīgi konsekventi nosakot urbānās izplešanās teritorijas, lai samazinātu vides, sociālās un finanšu izmaksas jaunajai attīstībai; • Veikt degradētas vides sanācijas un humanizācijas pasākumus. <p><u>Uzlabot mājokļa un dzīvojamās vides kvalitāti, nodrošināt mājokļa pieejamību un standarta paaugstināšanu [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veikt dzīvojamā fonda kvalitātes uzlabošanu, esošo ēku rekonstrukciju un mājokļu tipu dažādošanu; • Veikt tehniskās infrastruktūras rekonstrukciju, ievērojot enerģijas taupības principus; • Atbalstīt un īstenot projektus un programmas, kas virzīti uz siltumenerģijas taupības jautājumu risināšanu.
Pilsētas ekspansija	<ul style="list-style-type: none"> • Izvairīties no pilsētu izplešanās, veidojot piemērotu pilsētu blīvumu un dot priekšroku “braunfield” vietu attīstībai, nevis “greenfield” [1]. • Nodrošināt jauktas izmantošanas apbūvi un attīstību ar labi sabalansētu darījumu, dzīvojamo un pakalpojumu sniegšanas iespējām pilsētu centros [1]. • Atbalstīt efektīvas metodes, kas mazinātu nekontrolētu pilsētu ekspansiju, kā arī mazināt apdzīvojuma spiedienu, īpaši piekrastes reģionos • Pilsētu teritoriju paplašināšanās (pilsētu izplešanās) kontrole: piepilsētu izplešanās tendenču ierobežošana, palielinot celtniecībai izmantojamās zemes piedāvājumu pilsētās, aktivizējot neizmantotās teritorijas un izmantojot uz telpas ekonomiju vērstas celtniecības metodes, attīstot celtniecībai izmantojamās zemes transporta mezglu un dzelzceļa staciju tuvumā, veicinot pilsētu iekšējo attīstību, paaugstinot dzīves un mājokļu kvalitāti pilsētu teritorijās, kas ietver esošo ekosistēmu saglabāšanu un jaunu zaļo zonu un biotopu radīšanu [7].
Transporta koridori	<ul style="list-style-type: none"> • Nevajadzētu uzsākt lielus transporta projektus, iepriekš neizvērtējot to tiešo un netiešo teritoriālo ietekmi. Ir jāīsteno strukturālās plānošanas pasākumi, kas palīdzētu samazināt jebkāda veida negatīvu ietekmi un uzsvērt to pozitīvo ietekmi vietējā un reģionālā līmenī. Šādiem pasākumiem vajadzētu ietvert arī telpiskās un vides ietekmes izvērtējumu plāniem, projektiem un programmām, reģionālās un starpreģionālās infrastruktūras koordināciju, liela mēroga ainavu plānošanu, aizsargājamo zonu vai ceļu, dzelzceļa līniju un kuģošanai izmantojamo ūdensceļu koncentrācijas nodrošināšanu vienā koridorā [7]. • Nākotnē uzmanība jāpievērš transporta būvju un apdzīvoto vietu mijiedarbībai, lai panāktu telpiskās attīstības un transporta politikas integrāciju. Ja, izstrādājot plašus plānus, tiks ņemta vērā Eirokoridoru ietekme uz telpisko plānošanu, tas ir, uz urbanizāciju, iedzīvotāju un ekonomiskās attīstības tendencēm, tas palīdzēs radīt ievērojamu pievienoto vērtību sociālajā, vides un saimnieciskajā sfērā [7]. • Svarīga problēma ir nepietiekami autoceļu un dzelzceļu savienojumi starp jūras ostām, starptautisko lidostu un galvenajiem reģionālajiem centriem. Tas arī ietver integrētu reģionālās un pilsētas transporta plūsmu attīstību, t.i. sasaiste starp Rīgu un reģionālo transporta sistēmu. Ir vitāli svarīgi uzlabot esošo infrastruktūru, kā arī noteikt jaunus transporta savienojumus starp reģionālajiem pilsētu centriem [8]. • Reģiona satiksme galvenokārt ir savienota ar Rīgu. Rīgas ielu tīkla ietilpība neatbilst tam, lai integrētu reģionālo un starptautisko transportu, kas regulāri iebrauc pilsētā. Brīvības ielas dublieris ir svarīgāks savienojums, lai integrētu “VIA Baltica” satiksmi Rīgas ielās, ieskaitot Ziemeļu tilta (tuneļa) trasi. Vēl viena svarīga Rīgas transporta sistēmas attīstības alternatīva ir infrastruktūras attīstība dienvidaustrumos – Latgales ievada būvniecība. Kopā ar Brīvības ielas alternatīvu, Austrumu maģistrāles un Daugavas Ziemeļu šķērsojuma projektiem, Latgales ievads veido maģistrāļu tīkla galveno pamatu saistībā ar reģionālo transporta sistēmu. Papildus tam, ir nepieciešams attīstīt automašīnu novietošanas “Park & Ride” sistēmu, kas nozīmē privātā un sabiedriskā transporta

infrastruktūras pamatsistēmu ienākošā transporta integrēšanai Rīgas ielu tīklā [8].

- Kā svarīga izvēle ir jāapsver dzelzceļa līnijas būvniecība no starptautiskās lidostas uz Rīgu, lai uzlabotu efektīvu lidostas sasaisti ar citām transporta sistēmām[8].
- Kā būtiska problēma jāmin pasažieru prāmju līniju attīstības problēmas, kur Rīga ir Baltijas jūras iztrūkstošais posms. Jaunu līniju atvēršana uz Somiju: Helsinkiem vai Turku, kā arī Mariehamnu Ālandu salās un citām Baltijas jūras pasažieru ostām ir īpaši svarīga tuvākajā nākotnē[8].
- Izplatīt informāciju par labi realizētiem transporta problēmu risinājumiem [10].
- Strādāt pie ilgtspējīgas ostu politikas, kas būtu pielāgojama visām Baltijas jūras ostas pilsētām [10].
- Pievienoties transnacionāliem infrastruktūras koridoriem, kas saistīti ar reģiona attīstību un efektīvu integrāciju Baltijas jūras reģionā un Eiropā [11].
- Atbalstīt ostu kā funkcionālu transporta krustpunktu [11].
- Uzturēt un attīstīt transporta infrastruktūru – autoceļus, dzelzceļu, jūras ostas, lidostas, maģistrālos cauruļvadus – un saglabāt valsts dominējošo lomu transporta infrastruktūrā [12].
- Nodrošināt Latvijas transporta sistēmas integrāciju un konkurētspējīgu darbību Eiropas transporta sistēmā, veicināt multimodālu transporta koridora *Austrumi–Rietumi* darbību starptautisko kravas un pasažieru pārvadājumu jomā [12].
- Pilnveidot industriālos transporta tīklus (ceļu, kas savieno transporta maģistrāles ar industriālajiem uzņēmumiem) un uzlabot to kvalitāti [16].
- Modernizēt transporta pakalpojumu sniedzēju līdzekļus atbilstoši Eiropas Savienības prasībām [16].
- Attīstīt multimodālos transporta koridorus un tranzītpārvadājumus [16].
- Attīstīt Rīgas reģiona ostas un pilnveidot to darbību [17]:
 - Palielināt kravu apgrozījumu Rīgas ostā, rekonstrējot esošās un uzbūvējot jaunas dziļūdens piestātnes un konteineru terminālus ar pievadceļiem;
 - Attīstīt jaunas pasažieru pārvadājumu līnijas un tūristu pārvadājumu maršrutus, paplašināt pasažieru pārvadājumus starp Rīgu un citām Baltijas jūras ostām;
 - Sekmēt Rīgas reģiona mazo ostu (Skultes un Lielupes) attīstību un jaunu jahtu ostu un piestātņu izbūvi.
- Sekmēt vienotas reģiona transporta sistēmas attīstību, izveidojot visu transporta veidu informatīvās datu bāzes un kopēju reģionālo transporta modeli.
- Attīstīt ātrus starptautiskos transporta sakarus un to nodrošinošo infrastruktūru, veidojot ātru un ērtu reģiona starptautisko sasniedzamību:
 - Attīstīt Rīgas pasažieru ostu, lidostu, autoostu un dzelzceļa staciju kā vienotu, savstarpēji saistītu sistēmu.
- Plānot reģiona līmenī ievadu skaitu palielināšanu Rīgā [18].
- Izveidot no vietējiem ceļiem atdalītu ātrgaitas ceļu tīklu reģionā [18].
- Vietējām pašvaldībām rezervēt teritorijas (trases) transporta infrastruktūras (ceļi, dzelzceļš) attīstībai perspektīvā [18].
- Rīgas rajona un Rīgas pilsētas kopīgās interešu teritorijas [18]:
 - Lidosa “Rīga” un tai piegulošās teritorijas plānojuma izstrādāšana (izmantošana un zonējums), pievadceļš lidostai;
 - Perspektīvā Dienvidu tilta turpinājums – Ozolciema ielas automaģistrāles - trases izveidošana līdz lidostai un ārējam apvedceļa lokam, kā arī satiksmes ceļu izkārtojums pie lidostas “Rīga” un turpinājums līdz Rīgas ostas piestātnēm Daugavas kreisajā krastā.
 - Projektējamā dzelzceļa apvedceļa trase no Daugavpils līnijas uz Jelgavas līniju pa Salaspils, Ķekavas un Olaines administratīvajām teritorijām, ieskaitot pārvadu Daugavai.
 - Rīgas ziemeļu apvedceļa izbūve šķērsojot Babītes pagasta teritoriju.
 - Latgales lielceļa ievada Rīgā un dienvidu apvedceļa salāgošana.
 - Doles salas un Rāmavas teritoriju perspektīvā izmantošana atpūtai.
 - Rīgas pilsētas teritorijai piegulošās Stopiņu rūpniecības zonas izmantošana un attīstība saskaņā ar apkārtējo vidi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rīgas pilsētas ūdens ņemšanas vietu (saimniecības) sakārtošanas un attīstība (Baltezers apkaimē un Gaujas upes labajā krastā, Rīgas HES u.c. saistībā ar šo teritoriju sanitāro aizsardzību). • Piejūras parka un Beberbeķu apsaimniekošanas koncepcijas un kopēja plāna izstrādāšana. • Piepilsētas mežu teritoriju precizēšana un izmantošanas nosacījumu apstiprināšana. • Autoceļa “Via Baltica” trases izvēle, nospraušana un izbūve, saistībā ar Ziemeļu ievadu Rīgā (t.s. Brīvības ielas dublieri) un Dienvidu ievadu Rīgā; kopīgu uz autotransportu orientētu darījumu koridoru izveidošana ar servisa objektu izvietojumu ap tiem.
<p>Transports, sabiedriskais transports</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samazināt nepieciešamību pēc personīgā motorizētā transporta [1]. • Palielināt sabiedriskā transporta, velo un kājāmgājēju maršrutu skaitu [1]. • Veicināt pievilcīgu personīgo motorizēto transportlīdzekļu alternatīvu lietošanu [1]. • Attīstīt sabalansētu un ilgtspējīgu pilsētas mobilitātes plānu [1]. • Samazināt transporta ietekmi uz vidi un sabiedrības veselību [1]. <p>Sabiedriskā transporta attīstīšana, lai veicinātu ievērojamāku iedzīvotāju kustību no pilsētu centriem uz perifērijām [2].</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jāuzlabo vietu sasniedzamība un jāsiglabā sociālā labklājība un pilsētnieciskais dzīvesveids, samazinot transporta kustību [3]. • Jādod priekšroka ekoloģiski tīriem satiksmes veidiem (sevišķi kājāmgājējiem, riteņbraucējiem, sabiedriskajam transportam) un savos plānos centrālo vietu jāierāda šo līdzekļu kombinēšanai [3]. • Efektīva, bet vienlaicīgi videi labvēlīgāka sabiedriskā transporta veidu attīstība, domājot par ilgtspējīgas mobilitātes nodrošināšanu [7]. • Celt ilgtspējīga transporta un mobilitātes kapacitāti [10]. • Veicināt to telpisko struktūru attīstību, kas dotu atbalstu sabiedriskajam transportam un enerģijas efektīvai izmantošanai [11]. • Attiecībā uz transporta sistēmu pilsētas jeb metropoles reģiona līmenī tiek ieteikts veidot transporta sistēmu, kurā brauciena ilgums nepārsniegtu <u>60 minūtes</u>, bet starpreģionālajā līmenī nepārsniedzot 2,5 stundas [11]. • Nodrošināt augstu satiksmes drošības līmeni un videi draudzīgas transporta sistēmas veidošanu [12]; • Uzturēt un attīstīt transporta infrastruktūru, veicināt savienojumu attīstību ar Eiropas Savienības un kandidātvalstīm [16]: <ul style="list-style-type: none"> • Sasaistīt satiksmes tīklus un transporta veidus; • Nodrošināt pasažieru transporta vietējo un starptautisko sasniedzamību; • Ieviest transporta infrastruktūras informatizētas kontroles sistēmu. <p>Transporta attīstībai nepieciešams [17]:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veicināt efektīvas kompleksas transporta sistēmas izveidi, kas nodrošinātu vietējo iedzīvotāju, tūristu un uzņēmēju vajadzības pēc kvalitatīva transporta un sekmētu reģiona tautsaimniecības attīstību vietējā un starptautiskā līmenī. • Nodrošināt Rīgas reģiona iedzīvotājus ar drošu, ērtu un videi draudzīgu sabiedrisko transportu: <ul style="list-style-type: none"> • Izveidot vienotu Rīgas reģiona sabiedriskā transporta pārvaldes struktūru, darbības koordinācijai starp Rīgas pilsētu, Rīgas rajonu un Jūrmalu, kā arī stratēģijas izstrādāšanai; • Izveidot savstarpēji saistītu, vienotu sabiedriskā transporta sistēmu un maršrutu tīklu, nosakot katra transporta veida lomu un funkcijas; • Izveidot patstāvīgu reģionālu struktūrvienību pasažieru pārvadāšanai pa piepilsētas dzelzceļu. • Attīstīt Rīgas reģionu kā tranzītmegzglu to pilnībā iesaistot valsts un vienotā Eiropas transporta sistēmā: <ul style="list-style-type: none"> • Prioritāri risināt galvenos starptautisko transporta maģistrāļu “problēmpunktus”, veicot pētījumus un izstrādājot šādus projektus: <ul style="list-style-type: none"> - Baltezers šķērsošana Via Baltica maršrutā,

	<ul style="list-style-type: none"> - Saulkrastu šķērsošana Via Baltica maršrutā, - Latgales ceļa ievada izbūve Rīgā, - Via Baltica ievadceļš Rīgā. • Veikt pētījumus un izvērtēt ekonomisko lietderību; <ul style="list-style-type: none"> - jauna Rīgas apvedceļa novietnei Via Baltica maršrutā no Vidzemes šosejas līdz Ķekavai ietverot Daugavas šķērsošanu, - Eiropas standarta ātrgaitas dzelzceļa novietnei (trasei) caur Rīgas reģionu no Eiropas uz Somiju. • Pilnveidot transporta pievadceļu tīklu reģiona attīstībai nozīmīgāko transportmezglu (ostas, lidosta u.c.) darbības nodrošināšanai: <ul style="list-style-type: none"> • Meklēt risinājumus transporta savienojumiem Rīgas ostas labā un kreisā krasta pietātņu attīstībai; <ul style="list-style-type: none"> - Rīgas austrumu maģistrāle (Viestura prospekts, Vairoga iela, Deglava iela, Salu tilts un Latgales ievadceļš) - Daugavas labā krasta osta, - Piejūras lielceļa savienojums no Daugavas kreisā krasta ostas ar Rīgas apvedceļu Babītē. • Veikt pētījumus par pievadceļu, apvedceļu izbūves ekonomisko lietderību un nepieciešamību; • Rīgas apvedceļa posmam Trīsciems-Ādaži, iespējamiem Rīgas lidostas pievadceļiem, Rīgas pilsētas dzelzceļa apvedceļam. • Nodrošināt reģiona attīstību sekmējošu, savstarpēji saistītu, drošu un videi labvēlīgu transporta tīklu, ievērojot attīstības tendences un paredzamās apdzīvotuma strukturālās izmaiņas: <ul style="list-style-type: none"> • Apzināt un attīstīt reģiona ceļu tīklu, nodrošinot pievadceļus jebkuram nozīmīgam objektam; • Izveidot divu līmeņu šķērsojuma sistēmas savstarpēji autoceļiem un ielām, un ar dzelzceļu. • Rīgas apvedceļā tuvākā gada laikā nepieciešams izvērtēt jaunas trases novietni saistībā ar Daugavas šķērsojuma iespējām upes posmā no Katlakalna līdz Saulkalnei. Iespējams, ka optimāli būtu Rīgas pilsētas robežai tuvināta trase caur Salaspils pilsētu un tās lauku teritorijām. Šī trase varētu šķērsot Daugavu leņpus HES dambja. Iespējams, ka šis pēdējais variants varētu tikt izskatīts kopā ar Rīgas pilsētas perspektīvā Dienvidu tilta celtniecību un Latgales autoceļa ievadu Rīgā [18]. • Latvijas transporta nozares attīstības perspektīvos plānos nepieciešams iekļaut arī Rīgas dzelzceļa mezgla apvedceļa izbūvi. Saistībā ar to ir jārisina jautājums par perspektīvā ātrgaitas dzelzceļa Tallina – Rīga (Kaļiņingrada vai Kauņa) – Berlīne trases izvietojumu un zemju rezervēšanu būvniecībai [18].
Degradētās teritorijas	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīvi veicināt ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu [1]. • Atjaunot un otrreiz izmantot pamestas (nolaistas) vai nelabvēlīgas teritorijas[1]. • Telpiskās attīstības politikas uzdevums ir atveseļot bijušās rūpnieciskās un militārās zonas un tām apkārt esošās teritorijas, un padarīt tās izmantojamas citiem nolūkiem, lai izvairītos no jaunu zemju apbūves, kas ir mazāk pieņemami no apkārtējās vides viedokļa. Šeit jāpiemēro pilsētu teritorijām paredzētie telpiskās attīstības politikas pasākumi, lai radītu pievilcīgu vidi investīcijām. Ekonomiskā dažādošana jo īpaši jāveicina ar šādu pasākumu palīdzību[7]: <ul style="list-style-type: none"> • vides atjaunošana teritorijās, kuras bojātas no rūpnieciskā piesārņojuma; • lielo un mazo pilsētu atveseļošana industriālajos reģionos, jo īpaši nodrošinot pakalpojumus, attīrot piesārņotās industriālās zonas un uzlabojot pilsētvidi; • bez darba palikušo strādnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība; • tehnopoļu un tehnoloģisko centru attīstība, kas nodarbotos ar tehnoloģijas nodošanu un jaunu uzņēmumu, kas izmanto modernas tehnoloģijas, radīšanu; • sasniedzamības uzlabošana un informācijas un telekomunikāciju tehnoloģiju attīstība; • starpreģionu un starpvalstu sadarbības organizēšana, lai samazinātu izolāciju un radītu jaunas iniciatīvas un jaunus stimulus ekonomiskajam pieaugumam [7].

<p>Vide</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzlabot ūdens kvalitāti un daudz efektīvāk izmantot ūdens resursus [1]. • Veicināt un palielināt bioloģisko daudzveidību, kā arī rūpēties par dabas teritorijām [1]. • Uzlabot gaisa kvalitāti [1]. • Samazināt lielo atkritumu daudzumu un palielināt to otrreizējo izmantošanu [1]. • ieguldījumi atlikušā dabas kapitāla saglabāšanā, kā piemēram, pazemes ūdeņu krājumu, reto sugu dzīves vides saglabāšanā [3]. • dabas kapitāla pieauguma veicināšana, samazinot to (piemēram, neatjaunojamās enerģijas) pašreizējās izmantošanas līmeni[3]. • investīcijas, lai samazinātu dabisko dabas bagātību rezervju izmantošanu, attīstot mākslīgi radītās, tādas kā pilsētas atpūtas parki, lai samazinātu cilvēku pieplūdumu dabiskajos mežos[3]. • ražojumu izmantošanas efektivitātes palielināšana, piemēram, ceļot ēkas, kurās efektīvi tiek izmantota enerģija; lietojot videi draudzīgu pilsētas transportu [3]. • Lai veidotu taisnīgu reģionālo savstarpējo atkarību, jālīdzsvaro plūsma starp pilsētu un lauku rajoniem, un nedrīkst pieļaut to, ka pilsētas izšķērdīgi ekspluatē apkārtējo apvidu resursus [3]. • Jāsaskaņo vides aspekti ar citiem jautājumiem, it sevišķi, izstrādājot sociālo un ekonomisko plānu; jāievieš ilgtermiņīgas attīstības ietekmes izvērtēšanas procedūra, kura jāņem vērā, veidojot jaunus uzņēmumus un ražotnes; jāievieš vides pārvaldes un audita shēmas (EMAS), kuras jārealizē vietējiem uzņēmējiem [5]. • Veicināt saprātīgu pilsētu ekosistēmu apsaimniekošanu [7]. • Telpiskās plānošanas politikai ir jāsniedz atbalsts dažāda veida videi nodarīto kaitējumu novēršanai vai mazināšanai, kā, piemēram, veicinot videi draudzīgākus transporta veidus un enerģētikas sistēmas, atjaunojot pamestās pilsētu teritorijas un atvēršot to vidi, novēršot rūpnieciskās avārijas, atjaunojot teritorijas, kas cietušas no rūpnieciskā piesārņojuma un agrākām militārām aktivitātēm, kā arī ierobežojot priekšpilsētu paplašināšanos[7]. • Telpiskās plānošanas politika ir vērsta uz ekosistēmu, tajā skaitā, ekoloģisko tīklojumu, kā arī mitraiņu, kas ir daļa no šādiem tīklojumiem, atjaunošanu un saglabāšanu. Lai sasniegtu šo mērķi, nepieciešams identificēt dažādos ekoloģiskos elementus, kā piemēram daļēji dabiskās teritorijas, ūdens resursus, veselīgus klimatus un pamestas rūpnieciskās teritorijas, kuras nepieciešams atvēršot, vai buferzonas. Savstarpēji saistīta speciāli aizsargājamo zonu tīkla radīšana Eiropas Savienībā un kandidātvalstīs, ko dēvē par Natura 200016, ir viens no pasākumiem, kas palīdz šī mērķa sasniegšanā. Šie jautājumi ir risināmi ar atbilstošu pasākumu palīdzību. Saistībā ar Eiropas Vides ministru konferenci (“Videi Eiropai”), šādu tīklu veidošanas centieni jāizvērs Eiropas mērogā [7]. • pilsētu ekosistēmu rūpīga apsaimniekošana, īpaši attiecībā uz neapbūvētajām un zaļajām zonām, ūdeni, enerģiju, atkritumiem un troksni[7]. • Jāuzlabo atkritumu pārvaldīšanas sistēma [8]. • Jāuzlabo ūdens pārvaldes infrastruktūra un jānodrošina augstas kvalitātes pakalpojumi[8]. • Jāveicina gaisa un ūdens piesārņošanas samazināšana un apkārtējās vides saglabājošu tehnoloģiju ieviešana uzņēmējdarbības darba procesos[6] • plānošanai ir jānodrošina racionāla un saudzīga dabas resursu izmantošana un visu veidu piesārņojuma samazināšana. Ir jāparedz pasākumi ūdens aizsardzībai un ūdens resursu uzraudzībai, jāveicina videi draudzīga transporta izmantošana [9]. • tūrisma attīstībai aizsargājamās teritorijās ir jābūt plānotai atbilstoši teritoriju zonējumam un vides kapacitātei, lai saglabātu šīs teritorijas nākotnei. Jānovērtē tās aizsargājamo teritoriju daļas, kas ir mazāk jutīgas un var tikt izmantotas maza mēroga, videi draudzīga un ekotūrisma aktivitātēm [9]. • Veicināt ilgtermiņīgu enerģijas politiku un praksi [10]. • Paaugstināt atkritumu apsaimniekošanas un otrreizējās pārstrāde kapacitāti[10]. • Veicināt eko efektivitāti[10]. • Atbalstīt pilsētas realizējot un paceļot izpratni par ilgtermiņīgu ražošanu un patēriņu[10].
-------------	--

- Celt un veicināt ilgtspējīgu zemes izmantošanas kapacitāti [10].
 - Celt apziņu un veidot ūdens apsaimniekošanas kapacitāti [10].
 - Celt ilgtspējīgu pilsētplānošanas kapacitāti [10].
 - Celt izpratni pilsētās par dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību [10].
 - Veicināt pilsētu zaļās teritorijas un ilgtspējīgu zemes izmantošanu [10].
 - Veicināt un celt gaisa kvalitātes monitoringa kapacitāti [10].
 - Celt izpratni un organizēt piesārņoto ūdeņu attīrīšanu [10].
 - Celt bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kapacitāti [10].
 - Neitralizēt pieaugošā transporta tendenci; vairāk palielināt videi draudzīgā transporta veidus [11].
 - nodrošināt valsts iedzīvotāju apgādi ar kvalitatīvu, veselības normām atbilstošu dzeramo ūdeni, paaugstināt padeves sistēmu drošību, taupīgi izmantojot ūdens resursus [12].
 - nodrošināt notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši vides aizsardzības prasībām, paaugstināt kanalizācijas sistēmu kvalitāti un drošību, samazināt ūdenstilpju eitrofikāciju un aizsargāt gruntsūdeņus no piesārņošanas [12].
 - Atkritumu apsaimniekošana jāsaista ar aprites tipa resursu izmantošanu, ekoloģiski tīru tehnoloģiju ieviešanu un rūpnieciskā piesārņojuma ierobežošanu tautsaimniecībā. Nākotnē atkritumu apsaimniekošanā vairāk jāiesaista privātais bizness, valstij saglabājot regulējošās funkcijas. Sadzīves atkritumu apsaimniekošana jārisina kompleksi [12]:
 - attiecīgajiem normatīvajiem aktiem atbilstoša sadzīves atkritumu galīgā apglabāšana poligonos;
 - esošo izgāztuvju sanācija un vides atveseļošana;
 - pakāpeniska atkritumu šķirotas savākšanas ieviešana;
 - privāto sadzīves atkritumu (metāls, stikls, papīrs) pārstrādes rūpniecības jaudu attīstība, lai samazinātu apglabājamo sadzīves atkritumu daudzumu.
 - Jūras piekrastes apdraudētajās zonās būtu jāveic speciāli pētījumi, lai noteiktu iespējamo izmaiņu apmērus un sekotu tiem. Šie dati jāņem vērā visu līmeņu teritoriju plānojumos, lai paredzētu un laikus novērstu materiālo vērtību zaudējumus [14].
 - Pilnveidot gaisa kvalitātes monitoringa sistēmu pilsētās [14].
 - Nodrošināt visus iedzīvotājus ar labu, veselīgu un drošu mājokli, efektīvā un elastīgā mājokļa tirgū, ar pienācīgu patērētāja tiesību aizsardzību, radot labvēlīgus apstākļus fiziskām un juridiskām personām esošo mājokļu uzlabošanai (ieskaitot dzīvojamo rajonu labiekārtošanu un pilsētvides humanizēšanu), jaunu būvniecībai un iegādei [14].
 - Veicināt pilsētu attīstību, risinot pilsētvides kvalitātes problēmas.
 - Izveidot un attīstīt stabilu un kvalitatīvu vides aizsardzības infrastruktūru un tās darbību, novēršot nozaru negatīvu ietekmi uz vides stāvokli un cilvēka veselību [16]:
 - Uzlabot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu;
 - Pilnveidot ūdenssaimniecības infrastruktūru un nodrošināt pakalpojumu kvalitāti;
 - Integrit sektoru politikā ilgtspējīgas attīstības principus;
 - Sekmēt gaisa un ūdens piesārņojuma mazināšanu, kā arī vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu uzņēmumu darbībā.
- Rīgas, Rīgas rajona un Jūrmalas pašvaldības iestājas par vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu, un ir deklarējušas, ka to attīstība balstīsies uz ilgtspējīgas attīstības principiem [17]:
- vides un tautsaimniecības līdzsvara saglabāšanu,
 - dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un atjaunošanu,

	<ul style="list-style-type: none"> • vides kvalitātes būtisku uzlabošanu teritorijās, kur tā rada paaugstinātu risku cilvēku veselībai un ekosistēmu stabilitātei, vienlaikus nepieļaujot vides kvalitātes pasliktināšanos pārējā teritorijā, • priekšnoteikumu radīšanu cilvēku veselības saglabāšanai, • piesārņojuma samazināšanu līdz līmenim, lai gaiss, ūdens un augsne spētu to absorbēt un pārstrādāt, • esošās bioloģiskās daudzveidības un dabisko ekotopu saglabāšanu. • Veicināt pievilcīgas un veselīgas reģiona vides veidošanos, panākot, ka jaunie attīstības procesi nerada neatgriezeniskas negatīvas parādības un neapdraud vides, un līdz ar to pašas attīstības ilgtspējību. <p><u>Veidot un īstenot Rīgas reģiona vides politiku atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem, integrēt šos principus tautsaimniecības nozaru attīstībā [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ievērot reģiona pašvaldību attīstības plānos deklarētos ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības principus • Nodrošināt Rīgas reģiona dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, integrējot attīstības plānos un stratēģijās vides aizsardzības nosacījumus un mērķus, iesaistot plānošanas procesā vides speciālistus; • Iesaistīt sabiedrību aktuālu attīstības jautājumu apspriešanā un regulāri informēt to par vides kvalitāti Rīgas reģionā. <p><u>Sekmēt kvalitatīvas Rīgas reģiona vides attīstību, risinot esošās reģiona kopējās vides problēmas [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualizēt vienotu stratēģiju/plānu atkritumu saimniecībai Rīgas reģionā, liekot uzsvāru uz atkritumu daudzumu un noglabāšanas vietu samazināšanu; • Izstrādāt vienotu stratēģiju dzeramā ūdens kvalitātes saglabāšanai un uzlabošanai Rīgas reģionā; • Veicināt reģiona pašvaldības aktīvāk piedalīties ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu uzlabošanas projektos; • Veikt pētījumus un izstrādāt programmu ūdens kvalitātes uzlabošanai Rīgas jūras līcī, upēs un ezeros un citās reģiona ūdenstilpnēs. <p><u>Novērst vides problēmu saasināšanos [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Novērst autotransporta radītā piesārņojuma palielināšanos, izmantojot plānošanas, ekonomiskos un citus līdzekļus; • Izstrādāt Rīgas reģiona mežu apsaimniekošanas un aizsardzības, koncepciju/plānu. <p><u>Saglabāt bioloģisko daudzveidību un Rīgas reģionam raksturīgās ainavas, izmantojot administratīvos, plānošanas, izglītības un ekonomiskos līdzekļus [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veikt vispusīgu reģiona ainavu un bioloģiski daudzveidīgo ekosistēmu inventarizāciju; • Noteikt pašvaldību plānojumos bioloģiski un ainaviski vērtīgās teritorijas; • Sekmēt dabas aizsardzības plānu izstrādāšanu dabas aizsardzības teritorijām.
Kultūras mantojums	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt atbilstošu pilsētas kultūras mantojuma saglabāšanu, renovāciju, izmantošanu (arī otreizēju izmantošanu) [1]. • Atbalsīt ilgtspējīgus projektus un veicināt augstas kvalitātes arhitektūras un celtniecības tehnoloģijas [1]. • Arhitektūras mantojuma, pieminekļu un skatu vietu atjaunošanai ir jāklūst par vispārējās pilsētas un valsts plānošanas politikas integrētu sastāvdaļu [2]. • Telpiskās attīstības politikai jābūt vērstai uz kultūras mantojuma integrētu pārvaldi, kas tiek uzlūkota kā evolucionārs process, kura ietvaros tiek saglabāts šis mantojums un ņemtas vērā modernās sabiedrības vajadzības. Ir jādomā ne vien par pagātnes mantojuma saglabāšanu, bet arī par harmoniju un radošu pieeju telpiskajās attiecībās starp moderno arhitektūru un pilsētu projektēšanu un tradicionālo mantojumu [7]. • Dabas un kultūras mantojumu veicināšanai ir jābūt nozīmīgam plānošanas uzdevumam. Nepieciešams ievērot reģionu īpatnības un izmantot to specifiskās iezīmes kultūras tūrisma veicināšanā. Plānošanai un būvniecībai ir jābūt vērstām uz tradicionālā apdzīvojuma, vēsturisko ēku, tradicionālās arhitektūras un ainavu saglabāšanu. Īpaša uzmanība jāpievērš vietām, kas ir iekļautas UNESCO Pasaules kultūras mantojuma sarakstā. Jāparedz tradicionālo koka

	<p>arhitektūras ēku un raksturīgo arhitektūras stilu saglabāšana un rekonstrukcija [9].</p> <ul style="list-style-type: none"> • Attīstības plānos ir jāparedz līdzekļi, kā saglabāt, atjaunot un veicināt kultūras vērtības un kultūras daudzveidību. Attīstības politikai jācenšas izvairīties no kosmopolītiskās un standartizētām celtnēm un dzīvojamiem rajoniem. Vietās, kur liels tūristu skaits var apdraudēt kultūras vērtības, jāparedz līdzekļi, kā ierobežot tūristu plūsmu. Ir jāparedz iespējas, kā novirzīt tūristu plūsmas uz līdzīgiem kultūras objektiem blakus rajonos [9]. • Attīstīt kultūras tautsaimniecisko potenciālu, balstoties uz kultūras daudzveidīgajiem resursiem [16]: <ul style="list-style-type: none"> • Saglabāt un restaurēt kultūras pieminekļus kā sabiedrības ilgtspējīgas attīstības resursus; • Uzlabot un modernizēt ar tūrismu saistīto kultūras infrastruktūru un paaugstināt tās izmantošanas efektivitāti. <p><u>Rīgas reģiona kopējā attīstībā kultūrai ir jāienem nozīmīga vieta, tādēļ nepieciešams [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sekmēt kultūras attīstību un augstvērtīgas Rīgas reģiona kultūrvides veidošanos; • Veicināt reģiona identitātes saglabāšanu; • Sekmēt reģiona kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu, pilnveidošanu un iekļaušanu aktīvā kultūras apritē un dzīves norisēs: <ul style="list-style-type: none"> • Sakārtot un atjaunot UNESCO Pasaules kultūras mantojuma sarakstā iekļauto Rīgas vēsturisko centru (Jūgendstila metropoles renovācija); • Sadarbībā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju aktivizēt aizsargjoslu noteikšanu kultūras pieminekļiem. • Aizsargāt Rīgas reģiona kultūras vērtības, vides savpatību un kultūrvides raksturu, mazinot brīvā tirgus ekonomikas un komercializācijas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi, kultūru un sabiedrības vērtību orientāciju. • Atbalstīt un nodrošināt starptautiskas nozīmes pasākumu norisi, kas veicina reģiona attīstību - tradicionālus svētkus, festivālus, konkursus un citus kultūras pasākumus. • Attīstīt un pilnveidot kultūras infrastruktūru visā reģiona teritorijā, pilnvērtīgi nodrošinot Rīgas reģiona iedzīvotāju kultūras vajadzības un sekmējot starptautiskās norises un pasākumus. • Atbalstīt daudzveidīgu reģiona sadarbību ar vietējiem un ārvalstu partneriem kultūras apmaiņas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas jautājumos.
Tūrisms	<ul style="list-style-type: none"> • Reģionu un pašvaldības līmeņu telpiskajos plānos ir jāiekļauj tūrisma attīstība. Tā jāaskaņo ar citu saimniecības nozaru attīstību un jāplāno kā ilgstošs process atbilstoši vietējās infrastruktūras iespējām. Telpiskās attīstības plānam ir jānodrošina to vērtību saglabāšana, uz kurām balstās tūrisma attīstība. Teritorijās, kas tiek izmantotas plašiem tūrisma un rekreācijas pasākumiem dažas dienas gadā, jāparedz rezerves teritorijas nepieciešamai infrastruktūrai un pakalpojumiem, bet teritorijās, kur jau ir attīstīts masu tūrisms, nepārtraukti jāuzlabo infrastruktūras un pakalpojumu līmenis, jāpaplašina zaļās struktūras [9]. • Baltijas Paletes reģiona galvaspilsētas un daudzas mazās pilsētas un kūrorti ir izveidojušies iekšzemes ūdeņu tuvumā, tāpēc to piekrastes ir jāiekļauj plānos kā tūrisma un rekreatīvās atpūtas zonas. Ir jāparedz pasākumi, kas nodrošinātu augstus ūdens kvalitātes standartus. Pilsētas attīstības plānos jāparedz zaļo koridoru un staru izveidošana no pilsētas centra ārpus pilsētas virzienā gar upju, ezeru, jūras piekrasti [9]. • Tā kā veselīgs, aktīvs dzīvesveids, iesaistīšanās tūrisma aktivitātēs ir kopēja mūsdienu sabiedrības tendence, telpiskās attīstības plānos ir jārezervē teritorijas tūrisma un rekreācijas vajadzībām nākotnē [9]. • Vietējie un reģionālie attīstība pāni ir abpusēji jāaskaņo ar starptautiskajiem un starpreģionālajiem attīstība projektiem, kas skar tūrisma attīstību. Tie jāaskaņo ar starptautiskajiem transporta koridoriem, jāņem vērā starptautiskā tūrisma produkti un maršruti, jāievēro vietējie pārrobežas sadarbības projekti [9]. • Jāattīsta tūrisma infrastruktūra (tūrisma klases viesnīcas, konferenču centrs ar 2000 –3000 vietām Rīgā, autoceļu un Jūrmalas infrastruktūra, tūrisma mītnes pie ūdeņiem, pilis un muižas, sakopti dabas objekti) [12]; • Jāveido pozitīvs valsts koptēls, lai palielinātu Latvijas atpazīstamību; jāveicina pozitīvās informācijas izmantošana vietējā un ārzemju presē un televīzijā, informējot par politiskajiem un ekonomiskajiem notikumiem valstī; jāattīsta efektīvs tūrisma mārketinga valsts līmenī [12];

	<ul style="list-style-type: none"> • Latvijas piedāvātajam tūrisma produktam jābūt konkurētspējīgam Baltijas un Eiropas mērogā, kopīgi ar citām Baltijas un Skandināvijas valstīm jāveido vienoti tūrisma produkti [12]; • Ārvalstu tūristiem jānodrošina plaša informācija par Latviju kā tūrisma zemi un par piedāvātajiem tūrisma produktiem. Valstī jāizveido vienota tūrisma informācijas sistēma, plaši izmantojot moderno informācijas tehnoloģiju iespējas [12]. <p><u>Lai veicinātu Rīgas reģiona tautsaimniecības izaugsmi un iesaistītu Rīgas reģionu starptautiskajā tūrisma apritē ir nepieciešams sekmēt ilgtspējīga tūrisma, kā reģiona izaugsmi veicinošas nozares attīstību, tādēļ ir nepieciešams [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Attīstīt un stiprināt sadarbību tūrismā ar Baltijas jūras reģiona lielākajiem piejūras pilsētu reģioniem, t.sk. Stokholmas reģionu, Uusimaa (Helsinku) reģionu. • Noteikt un paplašināt Rīgas reģiona tūrisma produkta “nišu” Latvijā, Baltijā, Baltijas jūras valstu reģiona vidū, veidojot savdabīgu, kvalitatīvu un cenai atbilstošu tūrisma produktu; • Paaugstināt Rīgas reģiona tūrisma produkta kvalitāti, veidojot to skaidri izteiktā, tēlainā formā, nepārtraukti to attīstot un pilnveidojot, īpaši balstoties uz tā stratēģiski stiprajām pusēm; • Izveidot vienotu Rīgas reģiona tūrisma informācijas sistēmu. • Uzstādīt pie tūrisma objektiem un virzienā uz tiem tūrisma informācijas zīmes, pilsētās - tūrisma shēmas
Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> • Vajadzētu izmantot priekšrocības, ko piedāvā mūsdienīgā piejūras ekonomikas attīstība, kas sniedzas tālāk par kuģniecības attīstību, ietverot arī specifiskas jaunās tehnoloģijas, jūras resursu izmantošanu un ilgtspējīgu starptautisko tūrismu. Priekšnosacījums ir, lai kontinenta piekrastes teritorijās būtu dinamiskas ostas, ko papildina efektīvas iekšējā transporta iespējas [7]. • Palielināt ekonomisko elastību, gūstot atbalstu no ekonomiskās integrācijas un uz zināšanām balstītām aktivitātēm [11]. • Attīstīt jaunas ekonomiskās aktivitātes[11]. • Veikt pasākumus, kas veicina un atbalsta vietējo darbaspēku un uzņēmējdarbības uzsākšanu [11]. • Sadarboties ar vietējiem uzņēmējiem, lai veicinātu un realizētu labu sadarbības praksi [11]. • Ņemot vērā ierobežotos dabas resursus, mazās tautsaimniecības jaudas un mazo tirgus apjomu, kā arī nelabvēlīgos demogrāfiskos apstākļus, reālākais tautsaimniecības attīstības ceļš, kas var nodrošināt nepieciešamo IKP pieaugumu, ir zināšanu un augsto tehnoloģiju intensīva izmantošana, akcentu nobīde no darbietilpīgas ekonomikas uz zināšanu ietilpīgu ekonomiku. Tas ir sasniedzams, vienlaikus [12]: <ul style="list-style-type: none"> • veicot reindustrializāciju tradicionālajās tautsaimniecības nozarēs [12]; • attīstot jaunas postindustriālas nozares un veicinot informācijas sabiedrības veidošanos[12]. • Rīga (<i>zinību un darījumu reģions</i>) izmanto starptautiski izdevīgo novietojumu un cilvēkresursu pieejamību, lai attīstītos par Baltijas jūras nozīmīgāko aglomerāciju un kļūtu par Baltijas reģiona zināšanu pārvaldības, biznesa, finansu, zinātnes, augsto tehnoloģiju un komunikāciju centru. Rīgas pievārtē attīstās starptautiskas nozīmes augsto tehnoloģiju biznesa parki. Izmantojot attīstītos transporta pieslēgumus (lidosta, osta, <i>Via Baltica</i>), reģions ir viegli un ērti starptautiski pieejams, lai kļūtu par <i>jaunās ekonomikas</i> smadzeņu centru. Pierīgas teritorija ir darbaspēka izvietojuma areāls ar kvalitatīvu dzīves vidi [12]. • Pilsētas Latvijā kļūs par <i>jaunās ekonomikas</i> mezglu punktiem. Viens no būtiskiem to attīstības faktoriem būs tehnoloģisko un biznesa parku veidošanās. Tajā pašā laikā virtuālie uzņēmumi un teledarbs kļūs par ikdienu lauku teritorijās [12;12]. • veicināt pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību un rūpnieciskās ražošanas (rūpnīcas, kombinētā transporta termināli, kravu sadales un loģistikas centri) attīstību ostās un citos transporta mezglos[12;13]. • Veidot labvēlīgu vidi uzņēmējdarbības attīstībai un finansu resursu piesaistei [16]

- **Nodrošināt mazo un vidējo uzņēmumu attīstību:**
 - Izveidot un attīstīt industriālās zonas;
 - Stimulēt informācijas tehnoloģiju ieviešanu un izmantošanu mazo un vidējo uzņēmumu darbībā;
- **Dažādot ekonomiku un veicināt orientāciju uz augstas pievienotas vērtības produktu [16]**
 - **Attīstīt uz zināšanām un pētniecību balstīto inovācijas, moderno tehnoloģiju un klastera tīkla veidošanos:**
 - Nodrošināt atbalstu uz zināšanām un pētniecību balstītas inovāciju vides veidošanai;
 - Stimulēt pētniecības, īpaši lietišķo pētījumu un inovatīvās darbības, attīstību, nodrošinot jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanu tirgū;
 - Izveidot un attīstīt infrastruktūru inovatīvu uzņēmumu izaugsmei (t.sk., tehnoloģiskajiem un zinātnes parkiem, biznesa inkubatoriem un inovāciju centriem);
 - Veicināt inovāciju ieviešanu nozaru darbībā to attīstības nodrošināšanai;
 - Uz zināšanām un internacionalizāciju (globalizāciju) balstītu attīstības priekšnoteikumu veidošana, stiprināšana un izmantošana;
 - Labi funkcionējošas uzņēmējdarbības vides izveidošana.

Lai veicinātu Rīgas reģiona kā Eiropā konkurētspējīga reģiona ar daudznozaru tautsaimniecību un pievilcīgu uzņēmējdarbības vidi attīstību, nepieciešams [17]:

- sekmēt pievilcīgas uzņēmējdarbības vides veidošanu, kas veicinātu investīciju piesaisti.
- sekmēt mazo un vidējo uzņēmumu attīstību, nodrošinot tirgus ekonomikas stabilu darbību un radot jaunas darba vietas.
- veicināt pasaules tirgū konkurētspējīgo esošo un jauno reģiona nozaru attīstību, īpašu uzmanību veltot moderno tehnoloģiju un zinātņietilpīgo nozaru, transporta un tūrisma attīstībai.

Lai Rīgas reģionā veicinātu uzņēmējdarbību, ir nepieciešams:

- Sekmēt pievilcīgas uzņēmējdarbības vides veidošanos reģionā, kas veicinātu investīciju piesaisti.
- Uzlabot reģiona infrastruktūru, valsts un pašvaldību līdzekļiem piesaistot privātkapitāla līdzekļus.
- Sekmēt birokrātisko šķēršļu uzņēmējdarbības attīstībai samazināšanu.
- Nodrošināt drošu vidi uzņēmējdarbības attīstībai reģionā.
- Sekmēt valsts un pašvaldību aktīvāku iesaistīšanos un savstarpējo sadarbību investīciju piesaistē, realizējot daudzveidīgus mārketinga pasākumus.

Mazo un vidējo uzņēmumu attīstību var ievērojami sekmēt katra pašvaldība un Rīgas reģiona kopējai attīstībai tas ir svarīgi, tādēļ ir nepieciešams:

- Sekmēt Rīgas reģionā mazo un vidējo uzņēmumu attīstību, nodrošinot tirgus ekonomikas stabilu darbību un radot jaunas darba vietas.
- Sniegt atvieglojumus mazo un vidējo uzņēmumu attīstībai, nodrošināt uzņēmējdarbības uzsākšanai un darbībai nepieciešamos pakalpojumus, konsultācijas un informāciju.

Tautsaimniecības attīstībai nepieciešams:

- Veicināt pasaules tirgū konkurētspējīgo tautsaimniecības nozaru attīstību, īpašu uzmanību veltot moderno tehnoloģiju un zinātņietilpīgo nozaru, transporta un tūrisma attīstībai.
- Atbalstīt reģionā esošās konkurētspējīgas tautsaimniecības nozares – tirdzniecība, tranzīts, finansu un apdrošināšanas pakalpojumi, pārtikas un dzērienu rūpniecība, tekstilrūpniecība, papīra rūpniecība, elektrotehnika u.c., sevišķu uzsvāru liekot uz pakalpojumiem un zinātņietilpīgām nozarēm, uz produkcijas ražošanu, kurai augstāka pievienotā vērtība.

Pētniecības rezultātu pielietošana ikdienā un inovatīvie pasākumi būs būtiski faktori Rīgas reģiona konkurētspējas paaugstināšanai starptautiskajā līmenī, tādēļ ir nepieciešams:

- Veicināt moderno tehnoloģiju un zinātņietilpīgo nozaru attīstību.

	<ul style="list-style-type: none"> • Atbalstīt esošo zinātnes parku un tehnoloģisko centru inovatīvo darbību. • Veicināt jaunu zinātnes parku un inovatīvo struktūru izveidi, saskaņā ar Nacionālo mazo un vidējo uzņēmumu attīstības programmu. • Veicināt jaunu zinātņietilpīgo tehnoloģiju izstrādāšanu un ieviešanu Rīgas reģiona tautsaimniecībā. • Veicināt reģiona uzņēmējiem iespējas aktīvi izmantot mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta struktūras: inovāciju fondu, garantiju aģentūru, konsultāciju un apmācību struktūras. • Veicināt zinātnes attīstību, tās prestiža pieaugumu un sekmēt tās sasaisti ar mazo un vidējo uzņēmējdarbību: <ul style="list-style-type: none"> • Atbalstīt lietišķos pētījumus, kas virzīti uz Rīgas reģiona tautsaimniecības attīstību, modernu tehnoloģiju un jaunu nozaru attīstību.
Privātais sektors	<ul style="list-style-type: none"> • Mājokļu īres un privāto īpašumu veicināšana mobilizē privāto kapitālu daudz lielākā mērā, nekā to spēj subsīdiu apjoms. Mājokļu sektora veicināšana ir svarīga ne vien dzīvojamā fonda un reģionālās politikas, bet arī īpašumtiesību politikas skatījumā. Šī pēdējā aspekta nozīme pieaug saistībā ar nepieciešamību, kas izriet no demogrāfiskajām izmaiņām, lai cilvēki vecumā lielākā mērā spētu paši apmierināt savas finansiālās vajadzības [7].
Sociālā kohēzija	<ul style="list-style-type: none"> • Nevienlīdzīga resursu sadale izraisa nelīdzsvarotu attīstību un samazina iespējas to izmainīt. Nepieciešams integrēt cilvēku galvenās sociālās vajadzības, tādas kā veselības aprūpe, nodarbinātība un apbūves programmas ar vides aizsardzību, lai varētu uzlabot cilvēku dzīvesveida kvalitāti, nevis vienkārši palielināt patēriņu [3]. • Depresīvu pilsētu rajonu atjaunošana un dažādu aktivitāšu un sociālo grupu sajaukšanās veicināšana, īpaši lielās pilsētās, kur parādās sociālo grupu izolācijas tendences [7]. • Priekšpilsētu “dzīvotspējas” nodrošināšana [15]. • Bezdarba un sociālās segregācijas samazināšana (izskaušana) [15]. • Kvalitatīvas dzīves vides (infrastruktūras, arhitektoniski telpiskās vides, dabas vides, darba, sadzīves un atpūtas funkciju) nodrošināšana [15]. • Informācijas (informātikas) sabiedrības veidošana un kultūras jomas attīstība [15]. <p>Lai nodrošinātu augstu dzīves kvalitāti Rīgas reģionā, nepieciešams [17]:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veicināt pievilcīgas un veselīgas reģiona vides veidošanos, panākt, lai attīstības procesi neradītu neatgriezeniskas negatīvas parādības un neapdraudētu vides, un līdz ar to pašas attīstības ilgtspējību. • Sekmētu līdzsvarotu reģiona attīstību un kvalitatīvas, atbilstoši strukturētas urbānās vides veidošanos • Nodrošināt visiem un laikus pieejamus, visu iedzīvotāju grupu vajadzībām atbilstošus ārstniecības un sociālās palīdzības pakalpojumus. • Veicināt iedzīvotāju izglītības un zināšanu līmeņa kvalitatīvu paaugstināšanos, sasniedzot pasaules attīstīto valstu līmeni. • Sekmēt kultūras attīstību un augstvērtīgas Rīgas reģiona kultūrvides veidošanu. <p><u>Sociālās palīdzības un veselības aprūpes jomā ir nepieciešams [17]:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt visiem un laikus pieejamus, visu iedzīvotāju grupu vajadzībām atbilstošus ārstniecības un sociālās palīdzības pakalpojumus; • Sakārtot ārstniecības un sociālo pakalpojumu tīklu un dažādot pakalpojumus: <ul style="list-style-type: none"> • Tuvināt sociālās palīdzības dienestu iedzīvotājiem; • Nodrošināt informāciju par veselības aprūpes un sociālās palīdzības pakalpojumiem; • Sniegt sociālo palīdzību iedzīvotājiem mājokļa jomā.
Sabiedrības līdzdalība	<ul style="list-style-type: none"> • Jebkurai reģionālās/teritorijas plānošanas politikai neatkarīgi no līmeņa jābūt balstītai uz iedzīvotāju aktīvu līdzdalību. Ir būtiski, ka iedzīvotāji tiek skaidri un visaptveroši informēti visās plānošanas procesa stadijās institucionālo struktūras un kārtības ietvaros [2].

Sadarbība	<ul style="list-style-type: none"> • vietējā ilgtspējīgā attīstība nozīmē sociālo, ekonomisko un vides ilgtspēju, un ir nepieciešama sektoru savstarpējā sadarbība [5]. • Telpiskā plānošana un attīstība metropoles reģiona līmenī ir nepieciešama, lai varētu nodrošināt labu pārvaldību, kā arī plānošanu stratēģiskajā līmenī, kas mēroga dēļ kļūst efektīvāka nekā, ja stratēģiski jautājumi tiktu risināti mazās vietējās pašvaldībās [6]. • Policentrisms jāattīsta arī pašu metropoļu reģionu starpā, ko var nodrošināt ar savstarpējo sadarbības saišu stiprināšanu [6]. • Aktīvie un augstāk attīstītie reģioni nedrīkst kavēt citu reģionu attīstību, piemēram, pārvilīnot kvalificētāko un aktīvāko darbaspēku, piesaistot visas investīcijas, sniedzot izglītības iespējas [15]. • Sekmēt saskaņotu un savstarpēji izdevīgu Rīgas reģiona pašvaldību sadarbību, nodrošinot katras Rīgas reģionā ietilpstošās pašvaldības un Rīgas reģiona kopumā ilgtspējīgu attīstību [17]. • Izstrādāt visām reģiona pašvaldībām savstarpēji saskaņotus attīstības plānus [17].

Izmantotie dokumenti:

Starptautiskie dokumenti

1. Aalborg +10 – Inspiring Futures (2004) Eiropas Sustainable Cities & Towns Campaign Conference. 4 pp.
2. Dalībvalstu Ministru konferences rekomendācija nr. R(84) 2 par Eiropas par reģionālās / teritorijas plānošanas hartu (Torremolinos harta) (1984) http://www.raplm.gov.lv/latviski/dokumenti_ep.htm
3. Eiropas ilgtspējīgas attīstības pilsētu harta (Olborgas harta) (1994) Eiropas ilgtspējīgas attīstības pilsētu konferences dalībnieki 1994.g.4.maijā. 6 lpp.
4. ESDP - European Spatial Development Perspective. Towards Balanced and Sustainable Development of the Territory of the European Union (1999) European Commission, Luxembourg. 87 pp.
5. Lisabonas rīcības plāns: no hartas uz rīcību (1996) Eiropas ilgtspējīgas attīstības pilsētu konferences dalībnieki 1996.g.8.oktobrī. 4 lpp.
6. The Porto Declaration of Spatial Planning and Development Intent by the Metropolitan Regions and Areas of Europe (1999) METREX, Glasgow. 18 pp. <http://www.eurometrex.org/EN/porto/magnacarta.htm>
7. Vadlīnijas Eiropas kontinenta ilgtspējīgai telpiskajai attīstībai (2001) Pieņemtas Eiropas Reģionālās plānošanas ministru konferences 12.sesijā Hanoverē 2000.gada 7.-9.septembrī. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga. 36 lpp.

Dažādi starptautiski projekti

8. Baltijas Palete II (2003) PHARE projekta gala ziņojums. Rīgas reģiona attīstības padome, Rīga. 33 lpp.
9. Dabas un kultūras vērtības (2000) Saīsināts projekta Baltijas Paleta I darba grupu ziņojums. 34 lpp.
10. UBC Strategy (2003) Adopted at the VII UBC General Conference held in Klaipēda, Lithuania, on 17-18 October 2003. Prepared and published by the Union of the Baltic Cities secretariat, Gdańsk. 16 pp
11. Wismar declaration and VASAB 2010 + (2001) Report for the Fifth Conference of Ministers for Spatial Planning and Development, Wismar, 20-21 September 2001. Prepared by H.Platz (Planco Consulting GmbH), Essen. 48 pp

Valsts līmeņa dokumenti

12. Biķis, J. u.c. (2000) Latvija: no vīzijas uz darbību. Ilgtspējīgas attīstības koncepcija. Rīga. 59 lpp
13. Latvijas ilgtermiņa ekonomiskā stratēģija (2001) LR Ekonomikas ministrija. 50 lpp.
14. Latvijas Ilgtspējīgas attīstības Pamatnostādnes (2002) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. http://www.varam.gov.lv/varam/Doc/ilgst_att/Lpamatnost.htm
15. Latvijas pilsētvides attīstības politikas koncepcija (2000) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. 43 lpp.
16. Nacionālais attīstības plāns (2001) Īpašu uzdevumu ministrs sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām. 153 lpp

Reģionālie dokumenti

17. Rīgas reģiona attīstības stratēģija (2000) Rīgas reģiona attīstības padome. Rīga. 40 lpp

Kaimiņu pašvaldību izstrādātie dokumenti

18. Rīgas rajona plānojums (2002) Saīsināts variants (ar grozījumiem). Izstrādājusi Rīgas rajona padome, Rīga. 36 lpp.